

AURKEZPENA

Inmigrazioa izango da zalantzarik gabe, eta zentzu askotan hala da dagoeneko, XXI. mendeko eztabaidarik handienetako bat. Giza Eskubideen Adierazpen Unibertsalaren 13. artikulua zorrotz aplikatzen badugu, herrialde batetik bestera emigratzeko edo joateko eta herrialde batean edo bestean bizitokia aukeratzeko aske izan beharko luke gizakiak. Baina eskubide hori erabiltzeak eztabaida pizten du, batez ere etorkinak hartzen dituzten herrialdeetan.

Izan ere, ikuspegi negatiboaren edo inmigrazioaren kontrako jarreraren arabera, arazo ugarien sorlekutzat hartzen da. Zenbait talderentzat euren nor-tasun kulturalarentzako mehatxua da, beste batzuentzat lan aukerak arriskuan jartzen dituen faktorea da, eta gainera herritarren segurtasunari kalte egitea leporatzen zaie etorkinei, inmigrazioa eta delinkuentzia lotuta. Baina badago jarrera positiboa ere, inmigrazioa aberastasun iturritzat eta etorkinak hartzen dituzten herrialdeen hazkunde ekonomikoa bultzatzen duen faktoretzat hartuta. Horrela, barruko desoreka larriei irtenbidea dakarkie edo/eta arazoa arindu egiten du inmigrazioak, hala nola gizarte garatuen zahartze prozesuan, eta aldi berean lan merkatua malguagoa egiten laguntzen du. Eztabaida, zalantzarik gabe, zaila da.

Espainiako estatua mendeetan izan da etorkinen herrialdea, baina azken urteotan gero eta atzerritar gehiago hartzen ditu. Atzerritarren proportzioa oraindik ez da hain handia, azken mendeetan etorkin asko hartu dituzten herrialdeekin konparatuta, Alemania, Frantzia edo Erresuma Batuekin, esate baterako. Hala ere, gero eta etorkin gehiago iristen da pixkanaka-pixkanaka Espainiako estatura, bereziki legez kontrako etorkinak. Izan ere, Europako Batasuneko herrialdeek mugak ixteko izan duten politikaren ondorio nagusia legearen kontrako migrazio-fluxuen hazkundera izan da, kasurik gehienetan egoera penagarriarri: horren adibiderik nabarmenena Afrika eta Espainiaren arteko itsasarteak dugu. Europako jarrera ofizial horrek bizkarra ematen die iraganeko esperientziei, baina esperientziok argi eta garbi erakusten dute legearen edo/eta poliziaren barrerak ez direla eraginkorrak.

Ildo horretan, Europako Batasunak konpondu gabe duen arazo handiena izaten jarraitzen du inmigrazioak. Egungo globalizazio prozesuak eta biztanleen

nazioarteko mugimenduak oso lotura estua dute elkarrekin, inolako zalantzarik gabe. Inmigrazioaren atzean, berdintasun handiez beteriko mundu bat dago sarrerei, ongizateari eta etorkizunerako aukerei dagokienez. Inmigrazioa ikuspegi globaletik (politikoa, ekonomikoa eta soziala) eta alde anitzetik aztertu behar da, betiere etorkinak hartzen dituzten herrialdeen eta etorkinen jatorrizko herrialdeen arteko interesak aintzat hartuta. Inmigrazioa ezin gerta daiteke modu desordenatuan, etorkinen eta horien eskubideen kalterako baita. Izan ere, etorkinek jatorrizko herrialdean zein beste herrialde batzuetara emigratzeko eskubidea dute, eurek hala nahi dutelako.

Ale honen helburua, hortaz, inmigrazioa ikuspegi integralaren arabera eta arlo anitz dituela aztertzeke eta ulertzeko beharrari erantzuna ematea da. Alfonso Dubois-en lanarekin ematen zaio hasiera, eta artikulua horretan, mundu mailako egungo migrazio prozesuen ezaugarriak aztertu ondoren, bai administrazioari dagokionez, bai maila kualitatiboari dagokionez, herrialde garatuaren arazo demografikoei (biztanleria gutxitzea eta zahartzea) irtenbidea emateko inmigrazioak duen eginkizunari buruzko eztabaida hasten da.

Efren Areskurrinagaren artikuluan Europako Batasunaren eremura hedatzen da gaia, egungo migrazio-fluxuen eta horien ezaugarri nagusiak jorratzeko (jatorria, destinoa, denbora, arlo ekonomikoak). Hortik abiatuta, inmigrazioa lan merkatu nazionaletan soldatan eta lan mailan izaten ari den eragina sakontzen da, eta ondorio batera heltzen da: osagarritasun erlazioa dagoela jaioterriko langileen eta langile etorkinen artean, baina horrek ez dakar inolaz ere bertako langileentzako sarrerak murriztea eta lanpostuak galtzea, emaitza orokorra oso ona izatea baizik.

Oscar Velliscaren artikulua ikuspegi berria ematen dio eztabaida honi, eta etorkinek lan merkatuan duten egoerari buruz gogoeta egitera bultzatzen gaitu, kasu honetan Espainiako estatuan. Aldi berean, etorkinen laneratzea eta egoera hobetzea azpimarratzen ditu; izan ere, prozesu hori gure gizartean egoera baten menpekota da funtsean: etorkinak lan-esku izatea.

Jose Luis Monereoren artikuluan, zehatz azaltzen dira atzerriartasunari buruzko 4/2000 Lege Organikoaren egitura sistematikoa eta 2002ko erreformaren nobedaderik nagusienak etorkinen eskubide sozialen ikuspegitik. Haren lanean, bereziki azpimarratzen du integrazio printzipioa murriztu egiten dela eskubideen berdintasuna dela-eta, alde aurretik egoitza baimena izatea eskatzen baita.

Bestalde, Maria Luisa Trinidad-ek eginiko kolaborazioan, atzeritarrei buruzko arauen inguruko ikuspegi orokorra ematen zaigu (baina arauotan etengabeko aldaketak egiten dira), eta ikuspegi horri esker badakigu zein den Espainiako estatuan inoren kontura lan egiten duten edo lan bila dabiltzan atzeritarren egoera desberdinei buruzko tipologiarik nagusia.

Azkenik, inmigrazioaren eztabaidari buruzko berrikusketa honen amaieran bildutako iritziak agertzen dira. Iritzi horiek CCOO, UGT eta ELA sindikatuen aldizkariaren Erredakzio Kontseiluak diseinaturiko galdetegi baten bitartez bildu dira, inmigrazioari eta lan merkatuari buruzko hainbat galdera dakartzan galde-tegiaren bitartez.

MIKEL DE LA FUENTE LAVÍN
Lan-Harremanak-en zuzendaria
Lan-Harremanak U.E.ren Zuzendaria
UPV/EHU